

ЕРИХ КЕСТНЕР

МАЛКО МОМЧЕ НА ПЪТ

Превод от немски: Венцеслав Константинов, 2016

chitanka.info

Перон 8 се опразни. Началник-гарата по навик огледа вагоните и при локомотива изненадан се спря. Локомотивът не беше сам. Едно малко момче крачеше бавно покрай него, обръщаше се и също така бавно крачеше назад, после застана с прибрани колене пред служителя и каза:

— Измервам.

— Нима вече можеш да броиш?

— О, отдавна. Ако някой иска да го нарисува, ще му трябват сто метра хартия.

— Но локомотивът може да се нарисува и по-малък.

Малкото момче поклати глава, огледа се и попита:

— Тук ли живееш? Не? При нас в Брайтенбах началникът живее на гарата. Има дванайсет сини зайчета! И ти ли имаш дванайсет?

— Не — каза началник-гарата, — но къде всъщност искаш да идеш?

— Да посетя майка ми. Никой не знае. Татко мисли, че съм на училище. Моля те, дай ми фуражката си! Искан ми се да си сложа някоя с по-голям номер.

Малкото момче погледна мъжа в лицето. И понеже в него не можеше да се прочете нищо за размяна на фуражки, то се отказа, пхна ръка в дланта на другия, поведе го през бариерата надолу по стълбите и така стигнаха до изхода. Тук началник-гарата си спомни за своята служба, спря се и каза:

— Защо майка ти не дойде да те вземе?

— Болна е и живее при един доктор.

— Какво ѝ е?

— Има някакъв изростък. Той го е изрязал. Дали ще ми го покаже? Как мислиш?

Началник-гарата сви рамене. Не разбираше от такива неща. Малкото момче извади от джоба си едно листче, вдигна го и каза:

— Може да го прочетеш. Семейство Гюртлер, това сме ние.

Мъжът прочете:

Уважаеми господин Гюртлер!

Вече е крайно време да се извърши операцията на жена Ви. Съобразно с обстоятелствата тя се чувства добре

и ако не настъпят усложнения, ще може след две седмици да се завърне в Брайтенбах. Смея да Ви помоля незабавно да заплатите разносните по операцията, които възлизат на 250 марки. С тази сума, надявам се, до голяма степен да съм се съобразил с Вашите доходи.

С отлични почитания,
Ваш предан:

д-р Браузеветер, Пазевалкер Алее 18 А

Началник-гарата сгъна писмото и понечи да го върне. Но малкото момче вече не беше там. Стоеше при една цветарка и държеше в ръка пъстроцветна пачка пари.

— Това е за израстъка — каза то на учудената жена. — Майка ми има такова нещо и искам да ѝ занеса букет. О, това са невени! Когато още имахме градина, там растяха такива цветя. Моля едно бу-кетче невени.

Жената уви букета, върна му пари и кихна.

— Наздраве! — извика малкото момче. — Наздраве, уважаема! — Погледна към небето, извърна се към слънцето, изкриви лице и също кихна. — Кихам само когато гледам слънцето — обясни то любезно. — Но тогава винаги.

Началник-гарата се приближи и каза:

— Ела, ще те кача на трамвая.

Малкото момче кимна и попита:

— А ти имаш ли деца?

— Разбира се! Точно едно такова малко момче.

— Точно едно такова? Ами как му е името?

— Арно.

— Арно? Така се казва и Арно Грюнвалд. На мен пък ми викат Фриц, а също Руди. Но само рядко. Ето, идва трамваят.

— Това не е твоят.

— Този не води ли при моята майка?

— Не. Трябва да идем на отсрещната страна.

Началник-гарата прекоси улицата заедно с Фриц. А после дойде и правилният трамвай. Мъжът повдигна момчето и каза на кондуктора:

— Това е Фриц от Брайтенбах. Искан да отиде в клиниката на доктор Браузеветер на Пазевалкер Алее. Там лежи неговата маминка.

— Майка — поправи го малкото момче.

— Ще имам грижата — рече кондукторът и го улови за ръката.

— Внимавай добре за парите си — предупреди го началник-гарата, — много поздрави на майка ти и скорошно оздравяване!

Фриц се наведе напред, учтиво свали шапка и когато трамваят тръгна, извика:

— Много благодаря! И поздрави на твоя Арно от мен!

Пътуването бе дълго. По едно време малкото момче се изсекна. Направи го толкова обстойно, че всички пътници проследиха с интерес процедурата. После момчето си преброи парите. Редеше банкнота върху банкнота на лявото си коляно и когато свърши, попита съседа си, млад мъж, който неотклонно го наблюдаваше:

— Колко прави това?

— Двеста четирийсет и пет марки.

— Да не си сбъркал?

— Не.

— Това са за доктора. Толкова много пари, нали? Татко ходи вчера вечерта при всички познати и взе назаем. Бьорнер не даде нищо. Бьорнер е скръндза.

Фриц се изправи, пхна парите дълбоко в джоба на панталона си, задържа там ръката си и обяви:

— Трябва много да внимавате. Понякога човек има дупка в джоба, не знае и хоп! — парите ги няма. Ах, да!

Въздъхна и се разходи из вагона. Една дебела дама му подаде парченце шоколад. Момчето поклати глава и каза:

— Не, благодаря. Така костюмът ми ще се изцапа. А когато майка ми види, ще се ядоса. Изобщо изглеждам ли както трябва?

Завъртя се няколко пъти. Хората кимаха и се смееха. Кондукторът извика:

— Фриц, дръж се прилично!

Малкото момче се покатери обратно на седалката, даде на младия мъж да подържи букета, погледна през прозореца и след известно време каза:

— Такава врява е при вас!

— Каква истина изрича тази детска уста! — отбеляза една нервно примигваща жена. — Винаги си с единия крак в гроба.

Фриц разгледа подробно краката на жената и накрая, съвсем разочарован, се извърна отново към улицата.

— Брайтенбах е много по-малък — заговори на прозореца. — Хиляди пъти по-малък.

Придърпа за ухото младия мъж, който държеше цветята, и му каза:

— Трябва да ми дойдеш на гости. Ще си прекараме весело! Може би тъкмо сега в Либенверда е панаир. Ще се превиваш от смях! А после ще обядваме у нас. Какво най-много обичаш да хапваш?

— Овнешко със зелен боб — каза младият мъж и се изчерви.

— А пък аз — макарони с шунка. Но това няма значение. Майка ми ще сготви...

Малкото момче замълча и си заклати краката.

— Ама колко сладко разказва! — извика дебелината дама с шоколада. — Забавлявай ни още, Фрицхен.

Малкото момче сякаш не чу. Взе букета от ръката на младия мъж и сведе глава над цветята, макар добре да знаеше, че невените не миришат.

— Пазевалкер Алее! — викна кондукторът и дрън-на звънчето. — Фриц, слизай!

Малкото момче се плъзна от седалката, поклони се и каза:

— Скорошно оздравяване!

Всички се разсмяха, а дебелината шоколадова дама се плесна по коляното от удоволствие. Кондукторът вдигна момчето, свали го от вагона и му показа дома на доктор Браузеветер. После трамваят потегли.

— Скорошно оздравяване! — закима нервно премигващата жена. — Каква истина изрича тази детска уста!

— Майка му лежи отсреща в клиниката — каза кондукторът и посочи с палец зад гърба си.

Малкото момче позвъни, изтри си обувките и извади парите от джоба си. Когато вратата се отвори, то протегна пачката и каза:

— Ето, нося парите за госпожа Гюртлер. Всъщност трябваше да ги занеса на пощата в Брайтенбах, обаче...

— Влез де, влез — каза една госпожица и го хвана за ръка. Тръгнаха по меки пътеки и влязоха в една светла, тиха стая.

— Не са съвсем точно — обясни малкото момче, — трябваше от тях да платя билета за трамвая, а и цветята. Ето бележката.

Остави парите и писмото на масата. Госпожицата преброи банкнотите, записа си нещо и му върна писмото.

— Всичко е наред, малък Гюртлер. Скътай добре писмото.

Момчето го пхна в джоба си и попита:

— Ами ти коя си?

— Сестрата.

— Сестрата на доктора?

— Не. На болните.

— Също и на майка ми ли?

— Естествено.

— Значи ти си ми леля.

— Сигурно, такава съм.

— А не съм знаел нищо за теб — каза малкото момче, приближи се, разгледа внимателно госпожицата и сякаш се зарадва. После разви цветята от хартията и заброи:

— Седем, осем. Купих осем невена.

Сестрата приглади яката му и попита:

— Искаш ли да видиш майка си?

Малкото момче кимна.

Минаха по коридора и през една врата, на която бе изписана цифрата 5 момчето влезе в стаята, като държеше букета зад гърба си. Видя две легла и във всяко едно лежеше жена. Те спяха и имаха жълти, изпити лица. Малкото момче бавно поглеждаше от едната към другата. После се обърна към сестрата и посочи леглото до прозореца. Сестрата кимна.

Момчето се надигна на пръсти, внимателно премина отсреща, седна върху ръба на стола и разгледа лицето на спящата си майка. Очните кухини проблясваха тъмнокафяви, сякаш липсваше кожа. Слепоочията бяха дълбоко хлътнали, а по бледото чело се проточваха много виолетови венички. Устата бе отворена, дишането бе забързано и мъчително; и макар очите да бяха стиснати, сякаш се долавяше техният уморен и уплашен поглед.

Малкото момче се усмихна безпомощно към спящото лице, внимателно положи невените върху завивката и размаха във въздуха ръце за милувка. После бързо изтича покрай сестрата и излезе от стаята. Тя го последва.

— Отначало изобщо не я познах — каза момчето шепнешком на госпожицата. — Лицето ѝ завинаги ли ще остане такава?

— Ама не! След две седмици ще изглежда пак както преди. И ако слушаш, ще оздравее съвсем.

— Винаги съм я слушал. Трябва да ѝ кажеш, че съм бил тук и дори не съм плакал. И че цветята са от мене. А татко праща поздрав. Довиждане!

— Ще и предам всичко. Но остани още, детето ми. Ще ти донеса кафе и сладкиш, а после ще ти дам пари за пътуването. Та не можеш да тичаш до Брайтенбах!

— И ще оздравее напълно, нали?

— Положително.

— Ако можех да остана при нея, докато оздравее! Но не трябва да знае. И само когато спи, ще поглеждам в стаята. Но не става. Разбирам.

Сестрата заведе малкото момче обратно в чакалнята, сложи пред него няколко списания и отиде в кухнята. Когато се върна, вратата беше заключена и тя чу как малкото момче плаче. Звучеше съвсем тихо и отчаяно. Спря се нерешително, а очите ѝ се навлажниха. Тогава се появи един господин в бяла престилка и попита:

— Какво става тук?

— Малкият Гюртлер от Брайтенбах е дошъл тайно, господин докторе.

— Той видя ли я?

— Да, тя спеше.

— Нека да остане тук. Жената има дяволски слабо сърце. Въможно е...

Лекарят замълча. И двамата слушаха непрестанния тих плач.

После доктор Браузеветер се съвзе, кимна на сестрата и продължи нататък.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.